

امید برای صلح در شمال عراق

با توجه به شرایط موجود، به نظر می‌رسد انحلال پ‌کک مبارزهای است که با فشارهای داخلی درون سازمانی و فشارهای خارجی بین‌المللی، از جمله فشارهای ترکیه و حملات چند دهه اخیر آن و فشارهای آمریکا و اروپا مرتبط است. به نظر می‌رسد آقای اوجالان به‌دنبال راهی برای مذاکرات جدید میان دولت ترکیه و کردهاست تا از این طریق بتواند حضور یا جایگاهی در ساختار سیاسی ترکیه داشته باشد و منافع کردها را تا حدودی حفظ کند.

ترکیه سال‌هاست به‌بانه مبارزه با تروریسم، حملاتی مستمر و مکرر به قسمت‌های مختلف شمال عراق داشته که به کشته‌شدن افراد بی‌گناه و ناامن شدن این منطقه منجر شده است. انتظار می‌رود با تصمیم آقای اوجالان، این حملات متوقف شده و نیروهای ترکیه از مناطق شمال عراق عقب‌نشینی کنند و در نهایت به‌طور کامل از کشور عراق خارج شوند. حضور ترکیه در عراق همواره به‌دلیل حضور نیروهای مخالف بوده است. با توجه به این تصمیم، به نظر می‌رسد بهانه‌ای برای حضور نیروهای ترکیه در خاک عراق باقی نماند.

در صورتی‌که این تصمیم‌نهایی شود و به مرحله عمل برسد، حکومت اقلیم کردستان و حکومت مرکزی عراق می‌توانند فشار را بر ترکیه برای خروج نیروهای نظامی خود افزایش دهند.

همچنین، کردها نیروهای نظامی خود را در خاک عراق برای مبارزه مستقر کرده‌اند که با توجه به این تصمیم، به نظر می‌رسد باید این نیروها را نیز از کشور خارج کنند.

اعتراف تل آویو به کشتار شهرک نشینان صهیونیست!

تحقیقات اخیر ارتش رژیم صهیونیستی نشان داد ارتش در پاسخ به حمله حماس و دیگر گروه‌های مقاومت در هفت اکتبر ۲۰۲۳، شکست‌های بزرگی را تجربه کرده و این پاسخ جرقه جنگ خونینی را در نوار غزه زده است. بارزترین چیزی که در تحقیقات فاش شد، رد ادعاهای دولت اشغالگر است که قبلاً استفاده از پروتکل «هانیبال» را رد کرده بود. این پروتکل به نیروهای نظامی اجازه می‌دهد حملاتی را اجرا کنند که ممکن است جان سربازان یا حتی شهروندان اسرائیلی را به خطر بیندازد تا از اسارت آنها جلوگیری شود و به دست نیروهای مقابل نیفتند.

این در حالی است که تحقیقی که پنجشنبه ۹ اسفند منتشر شد تأیید کرد، نیروی هوایی اسرائیل، «پروتکل هانیبال» را اجرا کرده است، به‌طوری که نیروهای اسرائیلی هر چیزی را که در مرز بین اسرائیل و نوار غزه در حال حرکت بودند را هدف قرار دادند. این تحقیقات همچنین نشان داد که خلبانان اسرائیلی از ترس کشتن اسرای اسرائیلی که در دست مبارزان حماس بودند، تمایلی به انجام حملات نداشتند. بسیاری از خلبانان حتی پس از صدور پروتکل هانیبال نسبت به احتمال کشتن اسرای صهیونیست ابراز نگرانی کردند.

در اوایل سال گذشته میلادی، دولت اشغالگر استفاده از این پروتکل را رد و به گزارش سازمان ملل که آن را منتهم به این کار نمود، حمله کرد و کمیته حقوق بشر سازمان ملل متحد را مغرضانه و برنامه‌ای ضداسرائیلی توصیف کرد.

ارتش رژیم صهیونیستی پنجشنبه خلاصه‌ای از تحقیقات داخلی خود درباره حمله هفتم اکتبر را منتشر کرد. یک مقام نظامی اسرائیل در جلسه‌ای با خبرنگاران درباره این گزارش اظهار داشت: «هفتم اکتبر یک شکست کامل بود.» وی همچنین اذعان کرد که ارتش «در انجام مأموریت حفاظت از غیرنظامیان اسرائیلی ناکام ماند.»

از سوی دیگر، هرتزی هالوی، رئیس ستاد ارتش اسرائیل، در واکنش به این تحقیقات با اذعان به این که «مسئولیت بر عهده اوست»، گفت: «من فرمانده ارتش بودم و مسئولیت کامل تمامی این مورد را بر عهده می‌گیرم.»

مشاجره پرتنش ترامپ و معاونش با رئیس‌جمهور اوکراین و اخراج او از کاخ سفید در مقابل دوربین رسانه‌ها غیرقابل اعتماد بودن واشنگتن و غرب را به تصویر کشید

تحقیر زلنسکی درس عبرت

زلنسکی، رئیس‌جمهور اوکراین شب گذشته و بعد از دیدار مقامات آمریکا با روسیه، به واشنگتن دی.سی. رفت و در کاخ سفید مورد استقبال دونالد ترامپ قرار گرفت.

این دیدار منجر به بگومگوی رؤسای جمهور دو کشور در مقابل دوربین شد و بار دیگر به نمایشگاه تحقیر زلنسکی تبدیل گشت. رئیس‌جمهور اوکراین گفت که کشورش از ابتدای جنگ تنها بوده اما ترامپ کمک‌های آمریکا به اوکراین را به رخ او کشید. ترامپ خطاب به زلنسکی گفت که اوکراین دچار مشکل بزرگی است و راهی

چه نوع دیپلماسی صحبت می‌کنید؟»

زلنسکی با تاکید بر این‌که ترامپ نیز حرف‌های پوتین را برای ما تکرار می‌کند، گفت: این جنگ به ما نشان داد اعتماد به بیگانگان اشتباه است.

جی‌دی‌ونس، معاون رئیس‌جمهور آمریکا در پاسخ به وی گفت: «من فکر می‌کنم بی‌احترامی است که شما وارد دفتر رئیس‌جمهور شوید و بخواهید این موضوع را در برابر رسانه‌های آمریکایی مطرح کنید.» او در ادامه گفت: «شده یک بار بگویید متشکرم؟ شما برای حمایت تبلیغاتی از مخالفان به پنیسیلوانیا رفتی.»

کردستان از اکتبر ۲۰۲۴ با پیشنهاد حضور اوجالان در پارلمان آنکارا و اعلام انحلال پ‌کک آغاز شد. واکنش‌های رسمی پ‌کک به دعوت سرکرده ارشد این سازمان محدود بوده و پاسخ روشنی از سمت دیگر سرکردگان حزب کارگران کردستان داده نشده است. حامیان خود در منطقه غرب آسیا مخابره کرد. او ادامه داد که خواهان خلع سلاح پ‌کک (حزب کارگران کردستان ترکیه) و انحلال این سازمان است. این سرکرده ارشد کردهای مخالف آنکارا تاکید کرد که تشکیل دولت ـ ملت، فدرالیسم و خودمختاری راه حل مطالبات کردها نخواهد بود. شرایط فعلی، کارکرد پ‌کک را به واسطه فروپاشی جهانی گفتمان سوسیالیسم در دهه ۱۹۹۰ به شدت کم‌رنگ کرده و هویت کردی دیگر در ترکیه «مطرود» تلقی نمی‌شود. در این فراخوان، به نیروهای دموکراتیک سوریه (قسد) که در شمال شرقی این کشور طی جنگ داخلی به خودمختاری رسیدند، اشاره‌ای نکرده است، هرچند مقامات ترکیه همواره به ارتباط میان پ‌کک و کردهای سوریه مشکوک بودند، چراکه در اوج فعالیت حزب کارگران کردستان، یک سوم اعضای آن را کاردار سوری تشکیل می‌دادند. مظلوم کوبانی، فرمانده ارشد قسد در واکنش به سخنان جدید سرکرده پ‌کک گفت که این درخواست خلع سلاح، ارتباطی با دولت خودمختار روزوا (استان حسکه سوریه) ندارد. مقامات ترکیه همواره اصرار داشتند که مذاکرات صلح با حزب کارگران کردستان شمال شرق سوریه را نیز دربرگیرد، اما با توجه به سرنگونی دولت اسد در ۸ دسامبر (۱۸ آذر) توسط شبه‌نظامیان مورد حمایت آنکارا (اهیات تحریر الشام و الجیش الوطنی السوری) او فشار کشورهای عرب محافظه‌کار، اردوغان مواضع خود را درباره روند صلح با کردها تعدیل کرد. به نقل از المانیتور، اشاره اوجالان به رد نظریه خودمختاری با هدف فشار به قسد در هماهنگی مقامات ترک مطرح شده؛ چراکه انحلال دولت روزاوا در شمال سوریه از مطالبات اساسی آنکارا محسوب می‌شود. با وجود اظهارات تاریخی سرکرده پ‌کک، شاهدان عینی از وقوع درگیری‌های شدید در شامگاه پنجشنبه میان اعضای پ‌کک و نیروهای ارتش ترکیه در دامنه کوه متین در استان دهوک خبر دادند. همزمان با تیراندازی‌های شدید و انفجارهای پراکنده، این درگیری‌ها در اطراف دو روستای کوهرزی و بلاغه رخ داد و دو طرف از سلاح‌های سبک و متوسط استفاده کردند. این درگیری، اولین نقض آشکار درخواست عبدالله اوجالان، از اعضای خود برای کنارگذاشتن سلاح به‌شمار می‌آید.

اهداف اردوغان از مذاکره مخفیانه

دور جدید گفت‌وگوهای محرمانه بین ترکیه و حزب کارگران

به سرعت تصمیم گرفت که دولت جدید را بر اساس یک زبان و فرهنگ (ترکی) بنا کند، درحالی‌که ادعای تا حدودی متناقض مطرح می‌کرد که «ترکی بودن» یک هویت مدنی است نه قومی، و بنابراین این هویت برای همه شهروندان «ترک» که ناگهان خود را در مرزهای جمهوری جدید یافتند، باز است. با هدف وادار کردن همه به پذیرش نظم جدید و تبدیل شدن به ترک‌های جدید، دولت به سرعت استفاده عمومی از زبان‌های دیگر را ممنوع کرد، که عمدتاً به معنای ممنوعیت زبان کردی بود.

هنگامی که اولین شورش کردی (و واکنش مذهبی) در سال ۱۹۲۵ (شورش شیخ سعید) آغاز شد، صحنه سیاسی در آنکارا هنوز تثبیت نشده بود. جناح‌های مختلف درباره امکان ایجاد یک سیستم انتخاباتی لیبرال، احیای نمادهای عثمانی مانند خلافت، سطوح مختلف عدم تمرکز یا حکومت متمرکز و ... بحث می‌کردند. شورش شیخ سعید به کمال آناتورک و پیروانش (که بعدها به عنوان «کمالیست» ها شناخته شدند) این فرصت را داد تا حکومت اضطراری اعلام کنند، که این امر نیز در ساکت‌کردن منتقدان و مخالفان در پایتخت و بقیه کشور مؤثر بود. شورش شیخ سعید ـ که خواستار یک دولت کردی مسلمان بود ـ به شدت سرکوب شد، و دولت جدید کمالیست کنترل اقتدارگرایانه بر کشور را تا سال ۱۹۵۰ اعمال کرد.

رابطه مهم بین پ‌کک و اوجالان در حال شرایط را به بن بست کشانده که این گروه از سال ۱۹۸۴ بیش از ۴۰ هزار نفر (عمدتاً جنگجویان کرد) را در درگیری با نهادهای نظامی و امنیتی آنکارا در مناطق کردنشین ترکیه از دست داده‌اند

ظهور پ‌کک

پ‌کک (حزب کارگران کردستان) از گروه‌های شورشی کردی پیشین متفاوت بود؛ این گروه برخلاف گروه‌های قبلی، نه مذهبی بود و نه بر پایه قبیله‌گرایی، بلکه از فعالان دانشجویی نشأت گرفته بود که از جناح چپ ترکیه جدا شده و با صبر و حوصله تلاش کردند تا یک شورش روستایی به سبک

مکتب

واکنش تهران به تحولات کردستان ترکیه

اسماعیل بقایی، سخنگوی وزارت امور خارجه با استقبال

مائونیستی در مناطق کردنشین ترکیه آغاز کنند. در ابتدا، پ‌کک هدف خود را ایجاد یک دولت کردی اعلام کرد که تمام بخش‌های کردستان را متحد کند، به استثمار سرمایه داری علیه همه (نه فقط کردها) پایان دهد و زنان را به جایگاهی برابر با مردان برساند.

در اواخر دهه ۱۹۷۰، پ‌کک شروع به حذف رقبای محلی و احزاب رقیب گرد کرد و در نهایت اسلحه‌های خود را به سمت دولت ترکیه نشانه‌گرفت. این گروه به‌ویژه در سال‌های اولیه خود بی‌رحم عمل کرد و نه تنها نیروهای نظامی و پلیس ترکیه، بلکه معلمان اعزامی برای همسان سازی دانش آموزان کرد، مقامات دولتی و حتی در مواردی خانواده‌های «نگهبانان روستا» ی کرد را که دولت ترکیه برای مبارزه با پ‌کک ایجاد کرده بود، هدف قرار داد. پاسخ دولت نیز به همان اندازه خشن بود: حکومت نظامی در بیشتر استان‌های کردنشین ترکیه برقرار شد، حدود ۳۵۰۰ روستای کرد به زور تخلیه شدند، ناپدید شدن گسترده فعالان کرد توسط جوخه‌های مرگ غیرقانونی تحت هدایت دولت و کمپین‌های بی‌پایان نظامی در کوهستان‌ها از جمله اقدامات دولت بود.

از ابتدای این شورش، دولت ترکیه اصرار داشت که این یک «مناقشه قومی» نیست بلکه مشکل «تروریسم» است که توسط بازیگران خارجی خصمانه تحریک شده. دولت همچنین ادعا می‌کرد که همه کردها از پ‌کک حمایت نمی‌کنند (که تا حدی درست بود اما در عین حال پ‌کک توانست پایگاه مردمی قابل توجهی به دست آورد) و این‌که توسعه اقتصادی «باتلاقی» را که به پ‌کک اجازه ظهور داده بود، خشک خواهد کرد (این دیدگاه به راحتی را خواسته‌های اصلی پ‌کک و بسیاری از کردها که بر انکار و سرکوب هویت، زبان و فرهنگ کردی متمرکز بود، چشم‌پوشی می‌کرد).

پذیرش هویت کردها توسط ترکیه

شورش پ‌کک در یکی از اهداف اصلی خود موفق بود: احیای هویت و غرور کردی در کردستان شمالی (مناطق کردنشین ترکیه). با هر کمین موفقیت‌آمیز علیه نیروهای ترکیه و هر سال که گذشت و دومین ارتش بزرگ ناتو توانست شورشیان را شکست دهد، بسیاری از کردها دوباره شروع به افتخار کردن به هویت کردی خود کردند؛ حتی کلیشه‌های تحقیرآمیزی مانند «کردهای سرسخت، جنگ‌طلب، یاغی و نافرمان» نیز به نمادی از مقاومت تبدیل شد. با پیشرفت جنگ چریکی در دهه‌های ۱۹۸۰ و ۱۹۹۰، برای مقامات دولتی روزبه‌روز دشوارتر و حتی غیرمنطقی تر شد که وجود کردها و هویت کردی در ترکیه را انکار کنند.

تا سال ۱۹۹۰، سیاست انکار کامل کنار گذاشته شد و ممنوعیت زبان کردی تا حدی کاهش یافت (اگرچه آموزش، بیشتر انتشارات، رسانه‌ها، خدمات دولتی و تبلیغات سیاسی به زبان کردی همچنان ممنوع بود، اما پخش موسیقی کردی و صحبت کردن به زبان کردی در مکان‌های عمومی آسان‌تر شد و افراد می‌توانستند بدون خطر دستگیری، به‌طور عمومی وجود کردها در ترکیه را تأیید کنند). اصلاحات بیشتر دولت در اواخر دهه ۱۹۹۰ و تا سال ۲۰۱۵ این محدودیت‌ها بر نمایش عمومی هویت کردی را بیشتر کاهش داد، اگرچه این تغییرات به هیچ‌وجه به استانداردهای حقوق اقلیت‌ها در غرب نزدیک نشد.

این تغییرات نشان‌دهنده تأثیر عمیق شورش پ‌کک بر جامعه ترکیه بود. اگرچه پ‌کک نتوانست به اهداف نظامی یا سیاسی کامل خود دست‌یابد، اما موفق شد هویت کردی را از حاشیه به مرکز توجه بیاورد و دولت ترکیه را وادار به پذیرش واقعیت وجود کردها و فرهنگ‌شان کند. با این حال، این روند با چالش‌ها و تنش‌های زیادی همراه بود و تا امروز نیز مسأله کردها یکی از چالش‌های اصلی ترکیه باقی مانده است.